

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 35C/342/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7115220563
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Bowker
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2016:7115220563.2

Rozhodnutie

Okresný súd Košice I v konaní pred sudkyňou JUDr. Lenkou Bowker v právnej veci žalobcu: Friendly Finance Slovakia s.r.o., so sídlom: Hlavná 104, 040 01 Košice, IČO: 47 243 368, v zastúpení: Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, so sídlom: ul. Janka Kráľa 7, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému: F. C., nar.: XX.X.XXXX, naposledy bytom: P. X, XXX XX K., štátny občan SR, zastúpený opatrovníčkou pani F. F., D. Okresného B. K. J., o zaplatenie 131,11 € s príslušenstvom

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 35 € s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 100 € od 7.3.2014 do 1.7.2014 a zo sumy 35 € od 2.7.2014 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalobcovi n e p r i z n á v a náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 3.8.2015 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného k zaplateniu sumy 131,11 € a úrokov z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 131,11 € od 7.3.2014 do 1.7.2014, zo sumy 66,11 € od 2.7.2014 do zaplatenia, ako aj k náhrade trov konania spočívajúcich v uhradenom súdnom poplatku vo výške 16,50 € a trovách právneho zastúpenia vo výške 59,98 €.

Svoj návrh odôvodnil tým, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako spotrebiteľom došlo dňa 3.2.2014 k uzatvoreniu Rámcovej zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, iného úveru a pôžičky a s tým spojených ďalších služieb (ďalej len „Rámcová zmluva“) a zároveň Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru (ďalej len „Zmluva“), a to tým, že žalovaný prijal návrh Rámcovej zmluvy a Zmluvy zo strany žalobcu v súlade s článkom III bod 3. Rámcovej zmluvy, na základe ktorých žalobca poskytoval žalovanému krátkodobý bezúčelový, bezúročný úver vo výške 100 €, pričom žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver spolu s dohodnutou odplátou vrátiť jednorázovo v dohodnutej lehote do dňa 6.3.2014. Predpokladom uzatvorenia Zmluvy a Rámcovej zmluvy bola registrácia žalovaného ako spotrebiteľa na adrese internetového sídla žalobcu ako veriteľa za účelom zriadenia užívateľského účtu a žiadosť o uzatvorenie Zmluvy, o ktorú bol oprávnený požiadať výlučne spotrebiteľ s vytvoreným užívateľským účtom. Rámcová zmluva, Zmluva a jej prípadné prílohy nadobudli platnosť a účinnosť dňom vyjadrenia súhlasu oboma zmluvnými stranami s ich textom. V prípade veriteľa bol súhlas vyjadrený zaslaním predzmluvného formulára obsahujúceho informácie o podmienkach spotrebiteľského úveru a návrhu Zmluvy spotrebiteľovi formou elektronickej pošty. Zaregistrovaný spotrebiteľ vyjadril svoj súhlas kliknutím na odkaz, ktorý mu bol zaslaný veriteľom prostredníctvom elektronickej pošty. Zmluva bola uzatvorená v súlade so zákonom č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku, s poukazom na § 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Žalovaný sa zaviazal žalobcovi vrátiť celkovú čiastku 131,11 €, ktorú tvorí súčet poskytnutého úveru vo výške 100 € a individuálne dohodnutej odplaty za poskytnutie úveru vo výške 31,11 €. Žalobca poukázal na § 497 Obchodného zákonníka. Výšku

odplaty si žalovaný určil sám na webovom sídle žalobcu a to v závislosti od výšky poskytnutej sumy a lehoty splatnosti úveru. Ďalej žalobca poukázal na § 1 ods. 3 písm. l) zák.č. 129/2010 Z.z., kedy uviedol, že spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorý sa musí splatiť v lehote nepresahujúcej 3 mesiace. RPMN uvedená v Zmluve preto skutočne neodrzkadľuje reálnu hodnotu RPMN, nakoľko jej výpočet predpokladá ročný základ celkovej súčasnej hodnoty čerpaných prostriedkov. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný sa zaviazal splatiť žalobcovi dlh v lehote kratšej ako 3 mesiace od poskytnutia úveru, je neadekvátne posudzovať výšku RPMN. Úver s príslušenstvom sa stal splatným dňa 6.3.2014. Nakoľko žalovaný žalobcovi nevrátil dlžnú sumu v lehote splatnosti, v zmysle článku IV. bod 4 Rámcovej zmluvy s poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. si žalobca uplatňuje aj zákonné úroky z omeškania vo výške o 5 percentuálnych bodov vyššie ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t.j. vo výške 5,25 % ročne zo sumy 131,11 € odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti až do zaplatenia. Žalobca poukázal na § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, kedy uviedol, že žalobca priloženými písomnými výzvami vyzval žalovaného na úhradu jeho záväzku voči žalobcovi. V zmysle článku IV. bod 5 Rámcovej zmluvy si žalobca uplatňuje voči žalovanému náhradu skutočne vynaložených nákladov v celkovej výške 65 €, pričom žalovaný bol pred uzatvorením Rámcovej zmluvy a Zmluvy riadne oboznámený s poplatkami súvisiacimi s porušením povinnosti žalovaného splniť riadne a včas svoj záväzok. Celkový nárok žalobcu predstavuje sumu vo výške 196,11 € s príslušenstvom (súčet istiny, dohodnutej odplaty a celkových nákladov). Povinný uhradil dňa 1.7.2014 sumu 65 €.

Žalovaný sa v mieste bydliska nezdržiaval, jeho pobyt súd nezistil a preto mu súd ustanovil podľa § 29 zák.č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku opatrovníka na zastupovanie v konaní - W. F. F., D. Okresného B. K. J..

Podľa § 200ea zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Podľa § 115a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, na prejednanie veci samej nie je potrebné nariaďovať pojednávanie, ak to nie je v rozpore s požiadavkou verejného záujmu a ak možno vo veci rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi a účastníci s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia alebo sa výslovne práva na verejné prejednanie veci vzdali.

Podľa § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Súd v predmetnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania v súlade s § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, pretože ide o tzv. drobný spor. Drobným sporom sa rozumie vec, ktorej hodnota uplatnenej pohľadávky bez príslušenstva v čase začatia konania neprevyšuje 1.000 € (§ 200ea ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 1.1.2013).

Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu a na základe týchto zistil nasledovný skutkový stav veci:

Z podnikateľského účtu XXXXXXXXXX majiteľa - žalobcu zo dňa 28.2.2014 súd zistil, že dňa 3.2.2014 bola odoslaná platba vo výške 100 € na účet príjemcu B. s poznámkou C. F., detail: deň splatnosti je 6.3.2014.

Žalobca v konaní predložil Rámcovú zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, iného úveru a pôžičky a s tým spojených ďalších služieb bez dátumu a bez podpisov účastníkov konania, kedy táto zmluva mala byť uzatváraná medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako spotrebiteľom v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov s prihliadnutím na použitie zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku, kedy spotrebiteľský úver alebo iný úver a pôžičku poskytuje veriteľ spotrebiteľovi prostriedkami diaľkovej komunikácie na základe Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru ako krátkodobý, bezúčelový úver. Predpokladom uzatvorenia Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru je registrácia spotrebiteľa na adrese internetového sídla veriteľa www.pozickomat.sk <<http://www.pozickomat.sk>> za účelom zriadenia užívateľského účtu a žiadosť o uzatvorenie Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru vyplnená spotrebiteľom. Rámcová zmluva má rámcovo upravovať práva a povinnosti zmluvných strán

bližšie upravených v Zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru a v Dohodách o zmene dohodnutých zmluvných podmienok.

V článku III bod 1 bolo uvedené, že Zmluvu uzatvára veriteľ so spotrebiteľom na základe žiadosti o poskytnutie úveru spotrebiteľa vo forme formulára prístupného na adrese internetového sídla veriteľa v časti užívateľského účtu spotrebiteľa. Požiadať o úver je oprávnený výlučne spotrebiteľ zaregistrovaný u veriteľa na internetovej stránke veriteľa www.pozickomat.sk <<http://www.pozickomat.sk>>, ktorému bol vytvorený užívateľský účet v súlade s podmienkami vytvorenia užívateľského účtu. Rámcová zmluva a Zmluva sa považujú za uzavreté momentom prijatia písomného súhlasu s návrhom Rámcovej zmluvy, Zmluvy a jej príloh klientom elektronickou poštou. Uzatvorením Zmluvy spotrebiteľ potvrdzuje, že bol oboznámený s informáciami o podmienkach spotrebiteľského úveru. Rámcová zmluva a Zmluva nadobúda platnosť a účinnosť dňom vyjadrenia súhlasu s textom Rámcovej zmluvy, Zmluvy a jej prípadných príloh, oboma zmluvnými stranami. Na základe uzatvorenej Zmluvy sa veriteľ zaväzuje poskytnúť klientovi úver na bankový účet klienta uvedený v Zmluve v deň uzatvorenia Zmluvy, najneskôr nasledujúci pracovný deň po uzatvorení Zmluvy. Závazok veriteľa poskytnúť úver sa považuje za splnený odpísaním peňažných prostriedkov vo výške úveru z bankového účtu veriteľa v prospech bankového účtu klienta.

V časti IV. Rámcovej zmluvy bolo dohodnuté, že klient sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi poplatok spojený so spracovaním a poskytnutím úveru (ďalej len „poplatok za poskytnutie úveru“), ktorého výška je určená individuálne v závislosti od výšky úveru, doby splatnosti úveru a je uvedená na internetovej stránke veriteľa a oznámená spotrebiteľovi pred vyplnením žiadosti o poskytnutie úveru na užívateľskom účte klienta a pred uzatvorením Zmluvy. Ďalej sa klient zaviazal zaplatiť veriteľovi poplatok spojený so zmenou dohodnutých zmluvných podmienok Zmluvy z dôvodov na strane klienta/a to najmä, ale nie výlučne: zmenu v dátume splátky, výške splátky, predĺženie lehoty splatnosti/vo výške oznámenej klientovi v súvislosti s vyplnením žiadosti o zmenu zmluvných podmienok prostredníctvom užívateľského účtu klienta. Úver poskytnutý veriteľom je bezúročný. V prípade omeškania klienta so splátkami úveru je klient povinný zaplatiť veriteľovi skutočne vynaložené náklady spojené s ich vymáhaním, konkrétne sa jedna o súvisiace personálne náklady, náklady za prevádzku kancelárie, náklady za telefonické výzvy, SMS, e-mailové správy, písomné výzvy, ako aj ďalšie náklady vynaložené veriteľom z dôvodu omeškania klienta (ďalej len „náklady“). Tieto náklady sú vyrátané nasledovne:

- spracovanie urgencyie pri omeškaní s úhradou úveru vrátane vypracovania prvej upomienky vo výške 15 €,
- spracovanie urgencyie pri omeškaní s úhradou úveru vrátane vypracovania druhej upomienky vo výške ďalších 10 €,
- spracovanie urgencyie pri omeškaní s úhradou úveru vrátane vypracovania tretej upomienky vo výške ďalších 10 €,
- spracovanie urgencyie pri omeškaní s úhradou úveru vrátane vypracovania štvrtej upomienky a prípravy prípadu na prejednanie externej inkasnej spoločnosti, náklady vo výške ďalších 30 €.

V článku V. boli dohodnuté podmienky splácania úveru a to, že úver poskytnutý veriteľom klientovi je krátkodobým, bezúčelovým úverom s lehotou splatnosti najviac 31 dní, poskytnutý jednorázovo v celej výške. Klient sa zaväzuje splatiť veriteľovi úver s príslušenstvom v jednej splátke v lehote a za podmienok upravených v Zmluve na bankový účet veriteľa uvedený v Zmluve. Závazok klienta uhradiť splátku s príslušenstvom sa považuje za splnený pripísaním peňažných prostriedkov zodpovedajúcich dohodnutej výške splátky na účet veriteľa. Ak deň splatnosti splátky úveru pripadne na deň pracovného voľna, príslušná splátka je splatná v najbližší nasledujúci pracovný deň, ak Zmluva neustanovuje inak. Dlžník je povinný splácať úver v dohodnutých termínoch. Je oprávnený kedykoľvek aj pred dohodnutým termínom splatnosti úveru splatiť úver vrátane príslušenstva alebo vykonaním mimoriadnej splátky úveru pred dohodnutým termínom splatnosti na základe žiadosti doručenej veriteľovi so splatnosťou ku dňu najbližšej splatnej splátky, ak sa zmluvné strany nedohodnú inak. S predčasným splatením úveru a mimoriadnou splátkou nie je spojená osobitná poplatková povinnosť. Poplatok za poskytnutie úveru je splatný dňom splatnosti úveru a spláca sa spolu s úverom v splátkach v rovnakých lehotách a rovnakým spôsobom dohodnutých v Zmluve na splácanie dlžnej sumy. Poplatok spojený so zmenou dohodnutých zmluvných podmienok Zmluvy je splatný dňom splatnosti úveru s príslušenstvom na základe podmienok dohodnutých v Zmluve. Platby prijaté od klienta na plnenie peňažných záväzkov zo Zmluvy veriteľ započítava najprv na príslušenstvo pohľadávky od najstaršej pohľadávky až potom na dlžnú splatnú istinu od najstaršej pohľadávky a to aj vtedy, ak klient určí iné poradie. V bode 7. boli uvedené prípady, kedy je veriteľ oprávnený žiadať, aby klient vrátil poskytnutý úver s príslušenstvom

pred dátumom splatnosti dohodnutým v Zmluve. Rámcová zmluva bola uzatvorená na dobu neurčitú. Uvedená Rámcová zmluva bola podpísaná vzorovým oskenovaným podpisom zástupcu žalobcu.

Žalobca v konaní predložil Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 3.2.2014, kedy žalobca ako veriteľ a žalovaný ako spotrebiteľ uzatvorili na základe zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru. V nej sa na základe Rámцovej zmluvy a Zmluvy veriteľ zaviazal poskytnúť spotrebiteľovi krátkodobý, bezúčelový, bezúročný úver vo výške 100 € s jednorazovým čerpaním bezhotovostným prevodom z účtu v banke veriteľa na bankový účet spotrebiteľa uvedený v záhlaví Zmluvy v deň uzatvorenia Zmluvy, najneskôr nasledujúci pracovný deň po uzatvorení Zmluvy a spotrebiteľ sa zaviazal vrátiť veriteľovi úver s príslušenstvom v celkovej výške 131,11 € bezhotovostne na bankový účet veriteľa. Zmluva sa uzatvorila na dobu určitú, so splatnosťou úveru s príslušenstvom dňa 6.3.2014. Celkové náklady na základe údajov platných v čase uzatvorenia Zmluvy predstavujú ročnú percentuálnu mieru nákladov vo výške 2.326,1 %. Celkové náklady spotrebiteľa podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. sú tvorené poplatkom za poskytnutie úveru vyjadreným pevnou sumou 31,11 €. Celková čiastka podľa § 2 písm. h) zákona č. 129/2010 Z.z., ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť veriteľovi je tvorená súčtom poskytnutého úveru a celkových nákladov (príslušenstva), pričom v čase uzatvorenia Zmluvy a pri predpoklade riadneho a včasného splatenia záväzku spotrebiteľa predstavuje sumu 131,11 €. V súlade s vyhláškou MF SR č. 289/2010 je hlásená priemerná hodnota RPMN pre zmluvnú splatnosť od 3 - 6 mesiacov k 31.3.2013 vo výške 418 %. Náležitosti Zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. o), p), t), u), w), x) zákona č. 129/2010 Z.z. sú obsiahnuté v Rámcovej zmluve uzavretej medzi veriteľom a spotrebiteľom, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je táto Zmluva. Predmetná Zmluva bola opatrená oskenovaným podpisom zástupcu žalobcu, podpis žalovaného chýba.

Žalobca ďalej v konaní predložil upomienku o nezaplatení pohľadávky vo výške 166,11 € zo dňa 13.3.2014, kedy žalovaného upozornil, že jeho pôžička je po splatnosti a tým, že ju v požadovanom termíne neuhradil, porušil Zmluvu o všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, preto v súlade so Zmluvou mu účtujú administratívne náklady vymáhania 35 €, pričom celková dlžná čiastka je 166,11 €. Uvedenú sumu od neho žiadali zaplatiť čo najskôr. Predmetný list nie je opatrený žiadnym podpisom, namiesto podpisu je len uvedené Pozickomat.sk, telefónne číslo + 421650822961.

Ďalej žalobca predložil list zo dňa 20.3.2014 - urgencia nezaplatenej pohľadávky vo výške 176,11 €, kedy žalovaného vyzvali na zaplatenie sumy 176,11 €, ktorá suma sa zvýšila o 10 € o administratívne náklady spojené s konaním vymáhania. Opätovne list nie je podpísaný, uvedené je len Pozickomat.sk a predmetné telefónne číslo.

Ďalej žalobca v konaní predložil list zo dňa 2.4.2014 označený ako Výpoveď dohody o splátkovom kalendári, výzva k urýchlenej úhrade dlhu vo výške 196,11 €, opätovne list nie je podpísaný, označený len Pozickomat.sk tým pre vymáhanie pohľadávok a telefónne číslo.

Ďalej v konaní žalobca predložil list zo dňa 3.4.2014 - Posledná výzva, kedy naučtovali žalovanému ďalšie administratívne náklady spojené s konaním vymáhania vo výške 30 €, čiže celková dlžná suma je vo výške 221,11 €. Opätovne list nie je podpísaný, označený len Pozickomat.sk a telefónnym číslom.

Podľa § 1 zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku (ďalej len „zákon o OS“), tento zákon upravuje ochranu spotrebiteľa pri finančných službách poskytovaných dodávateľom prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie na základe zmluvy na diaľku a uzavieranie zmluvy na diaľku.

Podľa § 2 zákona o OS, na účely tohto zákona sa rozumie

a) zmluvou na diaľku zmluva medzi dodávateľom a spotrebiteľom o poskytnutí finančnej služby výlučne prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie,

b) finančnou službou služba poskytovaná

1. poisťovňou, poisťovňou z iného členského štátu, zahraničnou poisťovňou alebo ich pobočkami, 1)

2. obchodníkom s cennými papiermi, zahraničným obchodníkom s cennými papiermi, pobočkou zahraničného obchodníka s cennými papiermi, 2)

3. správcovskou spoločnosťou, zahraničnou správcovskou spoločnosťou, pobočkou zahraničnej správcovskej spoločnosti, 3)
4. bankou, zahraničnou bankou, pobočkou zahraničnej banky, 4)
5. dôchodkovou správcovskou spoločnosťou, doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou, 5)
6. inštitúciou elektronických peňazí, zahraničnou inštitúciou elektronických peňazí, pobočkou zahraničnej inštitúcie elektronických peňazí, 6)
7. veriteľom, ktorý poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania, 7) alebo
8. inou osobou s obdobným predmetom činnosti, ako majú osoby uvedené v prvom až siedmom bode,
- c) dodávateľom osoba, ktorá je v rámci svojho podnikania zmluvným poskytovateľom finančných služieb prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie na základe zmluvy na diaľku,
- d) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej sa výlučne na osobnú spotrebu poskytujú finančné služby na základe zmluvy na diaľku a ktorá pri jej uzavieraní a plnení nekoná v rámci svojho zamestnania, povolania alebo podnikania,
- e) prostriedkom diaľkovej komunikácie prostriedkom, ktorý bez súčasného fyzického kontaktu dodávateľa a spotrebiteľa možno použiť pri poskytovaní finančnej služby na diaľku, najmä elektronická pošta, telefón, fax, adresný list, ponukový katalóg,
- f) trvanlivým médiom nástroj alebo technický prostriedok, ktorý umožňuje spotrebiteľovi uchovať jemu adresovanú informáciu spôsobom umožňujúcim použitie tejto informácie v budúcnosti na účely, ktoré plní táto informácia, a umožňujúcim nezmenené reprodukovanie uloženej informácie, najmä technický nosič informácií,
- g) prevádzkovateľom prevádzkovateľ alebo poskytovateľ prostriedku diaľkovej komunikácie, ktorý v rámci svojho podnikania sprístupňuje jeden alebo viacero prostriedkov diaľkovej komunikácie na použitie dodávateľovi,
- h) automatickým telefónnym volacím systémom systém, ktorý automaticky doručuje zaznamenanú hlasovú správu,
- i) sprostredkovateľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je podľa osobitného zákona 8) oprávnená vykonávať činnosť smerujúcu k tomu, aby záujemca o uzavretie zmluvy na diaľku mal príležitosť takú zmluvu uzavrieť,
- j) zmluvnou pokutou sankcia alebo iné plnenie spojené s odstúpením od zmluvy na diaľku.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o OS, ak spotrebiteľ uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy na diaľku podľa § 5 ods. 1 alebo 2, je povinný zaplatiť dodávateľovi iba za finančnú službu skutočne poskytnutú v súlade so zmluvou na diaľku, a ak sa táto finančná služba začala poskytovať po predchádzajúcom súhlase spotrebiteľa. Odplata musí byť primeraná rozsahu poskytnutej finančnej služby, nesmie mať charakter sankcie a spotrebiteľ je povinný ju zaplatiť bez zbytočného odkladu.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „citovaný zákon“), tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 1 ods. 3 písm. i) citovaného zákona, spotrebiteľským úverom nie sú: úver bez úroku a bez ďalších poplatkov,

Podľa § 1 ods. 3 písm. l) citovaného zákona, úver, ktorý sa musí splatiť v lehote nepresahujúcej tri mesiace,

Podľa § 2 citovaného zákona citovaného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, 5a)
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
- c) iným veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá v rámci svojho podnikania ponúka alebo poskytuje úvery alebo pôžičky, ktoré spĺňajú aspoň jednu z podmienok uvedených v § 1 ods. 3 písm. c), f) a l), pričom tieto úvery alebo pôžičky nespĺňajú žiadnu z podmienok uvedených v § 1 ods. 3 písm. a), b), d), e), g) až k) a m) až r); za iného veriteľa sa nepovažuje banka, pobočka zahraničnej banky

a finančná inštitúcia podľa osobitného predpisu, 6) ktorá má povolenie na činnosť udelené Národnou bankou Slovenska,

d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom,

e) povoleným prečerpaním forma spotrebiteľského úveru, ktorý umožňuje spotrebiteľovi disponovať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku jeho platobného účtu, ktorý má vedený u veriteľa,

f) prekročením automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania,

g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok,

h) celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom,

i) ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19,

j) úrokovou sadzbou spotrebiteľského úveru úroková sadzba vyjadrená ako fixné alebo variabilné percento, ktoré sa na ročnom základe uplatňuje z výšky čerpaného spotrebiteľského úveru,

k) fixnou úrokovou sadzbou spotrebiteľského úveru jedna úroková sadzba spotrebiteľského úveru dohodnutá medzi veriteľom a spotrebiteľom v zmluve o spotrebiteľskom úvere na celú dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo viac úrokových sadzieb spotrebiteľského úveru dohodnutých medzi veriteľom a spotrebiteľom v zmluve o spotrebiteľskom úvere na čiastkové obdobia s výhradným použitím fixného konkrétneho percenta; ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere nie sú stanovené všetky úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, úroková sadzba spotrebiteľského úveru sa považuje za fixnú iba na tie čiastkové obdobia, na ktoré sú úrokové sadzby spotrebiteľského úveru určené výhradne použitím fixného konkrétneho percenta dohodnutého pri uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

l) celkovou výškou spotrebiteľského úveru maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m) trvanlivým médiom každý prostriedok, ktorý umožňuje uloženie informácií spôsobom prístupným na používanie v budúcnosti na časové obdobie zodpovedajúce účelom informácií a ktorý umožňuje verné reprodukovanie uložených informácií.

Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona, ak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere na žiadosť spotrebiteľa uzavrela prostredníctvom prostriedku diaľkovej komunikácie, 10) ktorý neumožňuje poskytnúť informácie podľa odseku 1 spôsobom podľa odseku 2, veriteľ tieto informácie poskytne spotrebiteľovi bezprostredne po uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 24 ods. 1 citovaného zákona, na iných veriteľov a na zmluvy o úvere alebo pôžičke, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, sa vzťahujú ustanovenia § 2, 3 a 4, § 6 až 8, § 9 ods. 1, 2, 9 a 10, § 11, 12, 14, 16, 17, 19, 23 a 25 a tohto paragrafu.

Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

Podľa § 658 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pri nepeňažnej pôžičke možno dojednať namiesto úrokov plnenie primeraného väčšieho množstva alebo vecí lepšej akosti, spravidla toho istého druhu.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 120 ods. 3 OZ, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

Podľa § 563 OZ, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Podľa § 517 ods. 1, veta prvá OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 10d ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. júnom 2014, odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi sa riadi podľa predpisov účinných do 31. mája 2014.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 2) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobca odoslal na bankový účet žalovaného dňa 3.2.2014 sumu 100 €. Následne súd posudzoval, aký právny vzťah medzi účastníkmi konania vznikol a podľa akých právnych predpisov.

V zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení súd mal za to, že sa jedná o záväzkovoprávny vzťah, ktorý nemožno podradiť pod spotrebiteľský úver podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona č. 129/2010 Z.z.

vzhľadom na to, že danú sumu mal žalovaný vrátiť žalobcovi do 6.3.2014, t.j. v dobe nepresahujúcej 3 mesiace. S poukazom na § 1 ods. 3 písm. l) citovaného zákona sa nejedná o spotrebiteľský úver. Avšak aj napriek tejto skutočnosti zákon uvádza, že i na takýto záväzkovoprávny vzťah sa aplikujú a použijú ustanovenia § 2, 3 a 4, § 9 ods. 1,2, § 6 až 8, § 11, 12, 14, 16, 17, 198, 23 a 25 a § 24 citovaného zákona. To znamená, že súd uvedenú „zmluvu“ medzi účastníkmi konania podrobil súdному prieskumu a hodnoteniu v zmysle vyššie spomenutých ustanovení a mal za to, že táto „zmluva“ je v rozpore minimálne s ustanovením:

- § 9 ods. 2 písm. i), kedy v zmluve nie je uvedená úroková sadzba spotrebiteľského úveru, podmienky ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobie, v ktorom dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; i v prípade, ak by žalobca mal záujem uzavrieť bezúročnú spotrebiteľskú zmluvu, zmluva má obsahovať označenie úroku 0 %, aby nemohlo dôjsť k rozdielnemu výkladu.

- § 9 ods. 2 písm. j), kedy v zmluve je uplatnená neplatná RPMN, nakoľko táto bola vo výške 2.326,1 %, čo predstavuje absolútne neprimerane vysokú RPMN, ktorá je v rozpore so zákonom a teda na túto časť zmluvy je potom nutné nahliadať ako na neplatne dohodnutú a teda vlastne neexistujúcu.

Vzhľadom na uvedenú skutočnosť súd za použitia § 11 zákona potom musel ďalej konštatovať, že keďže táto zmluva neobsahuje uvedené náležitosti, resp. tieto náležitosti sú uvedené neurčito, resp. v rozpore s dobrými mravmi, súd s poukazom na § 39 OZ považoval tieto časti Zmluvy o spotrebiteľskom úvere za neplatné, k týmto častiam zmluvy tak neprihliadol a za použitia § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch považoval úver za bezúročný a bez poplatkov.

Súd sa v neposlednom rade zameril pri hodnotení o aký záväzkovoprávny vzťah ide aj na skutočnosť, či daný spotrebiteľský úver je naozaj bezúročný, ak žalovaný mal namiesto úroku uhradiť tzv. odplatu za poskytnutie pôžičky, ktorú žalobca definoval, že je to poplatok za poskytnutie úveru vyjadrený pevnou sumou 31,11 €, kedy daná suma 131,11 € mala byť súčtom poskytnutého úveru a celkových nákladov (príslušenstva). Už len z vyššie uvedenej citácie Zmluvy, resp. Rámcovej zmluvy a podmienok v nich uvedených, kedy suma 31,11 € by mala predstavovať poplatok za poskytnutie úveru vo vyjadrení pevnou sumou, pričom však žalobca v Rámcovej zmluve definuje úver ako bezúročný a na druhej strane zasa uvádza, že klient sa zaväzuje zaplatiť mu poplatok spojený so spracovaním a poskytnutím úveru, je zrejmé, že žalobca sa takto snaží len predstierať a zastreť, že sa nejedná o úrok z pôžičky. Na jednej strane tvrdí, že pôžička je bezúročná, avšak na strane druhej žiada tzv. poplatok za poskytnutie úveru vyjadrený pevnou sumou. Z uvedeného je nepochybné, že sa jedná o odplatu za poskytnutie pôžičky, čo je vlastne definícia úroku pri zmluve o pôžičke podľa § 658 ods. 1 OZ. Uvedené ustanovenie umožňuje pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Výška úrokov, ktoré možno dohodnúť nie je limitovaná. To však neznamená, že možno dohodnúť akúkoľvek výšku úrokov. Výška úrokov nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ). O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnuť úrokovú mieru poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia dohody. Na druhej strane treba bez ďalšieho pripustiť úroky vo výške zodpovedajúcej výške úrokovej miery poskytovanej v peňažných ústavoch pri vkladoch občanov. Súd pri prerátaní odplaty vo výške 31,11 € pri poskytnutej sume 60 € na dobu 31 dní dospel vo výpočte úroku za toto obdobie vo výške 31,11 €, čo pri prepočte za 12 mesiacov v roku predstavuje úrok 373,32 % ročne (!).

V súlade s dobrými mravmi je taká výška úroku, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny za užívanie požičanej istiny), teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi podľa súdnej praxe je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky, čo odporuje dobrým mravom.

Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom.

Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaná obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

Nemecký BGH (Spolkový súdny dvor) vo svojom rozsudku z 13.3.1990 (AZ: XI ZR 252/89) vyhlásil úver s rozdielom o 12 percentuálnych bodov (12 percent) oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný (v rozpore s ustanovením §138 BGB odsek 2 = občianskoprávna úžera) a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi.

Z rakúskej a švajčiarskej judikatúry:

K § 879 ABGB <http://www.jusline.at/879_ABGB.html> ods.2 č.4

Predovšetkým sú neplatné nasledovné zmluvy,

ak niekto využije (pozn. prekl. v zmysle vykoristí) ľahkomyselnosť, stav núdze, slabomyselnosť, neskúsenosť, alebo rozrušenie mysle niekoho iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere.

4Ob505/64 - Úžera spôsobuje neplatnosť celej zmluvy, nie len jej zakázanej časti.

3Ob592/77 - Znak skutkovej podstaty vykorisťovania predpokladá, že úžerník využije k svojmu obohateniu situáciu, ktorú nemusel sám spôsobiť, o ktorej však vedel alebo musel vedieť rovnako ako o nepomere plnenia a protiplnenia.

Civilnoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi (rozs. NS ČR 21Cdo 1484/04), pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru. V danom prípade pri zjavnom využití aj ľahkovážnosti dlžníka stačí, že k využitiu nadvlády nad dlžníkom dôjde aj čo len z nedbanlivosti (rozs. KS v Prešove 3Co 3/2011).

V zmluve teda bola dojednaná úroková miera vo výške 373,32 % ročne, pričom v čase uzavretia predmetnej zmluvy pri úveroch poskytovaných bankami domácnostiam predstavovala v priemere 4,15 až 5,10 % ročne. Už len samotná skutočnosť, že cenu úveru vyjadruje trojčiferné číslo je zarážajúca a odôvodňujúca zvýšenú pozornosť z hľadiska prvkov úžery a vadnosti právneho úkonu. Úrok vo výške 373,32 % ročne podstatnou a absolútne neprimeranou mierou prekračoval horný limit obvyklej úrokovej miery. Žalobca si uplatnil úroky vo viac ako 51-násobnej výške (!) ako poskytovali banky v rovnakom období, čiže podstatne prekračujúc obvyklé úroky poskytované bankami. Dohodnuté úroky sú odplatom za používanie istiny, nemajú zabezpečovaciu funkciu. Súd na tomto mieste poukazuje i na to, že je veľmi sporné a otáznе, či takáto odplata bola dohodnutá dobrovoľne, nakoľko ako je zrejmé z dnešnej doby, k uzatváraniu takýchto nevýhodných pôžičiek dochádza väčšinou pri nelichotivej finančnej situácii dlžníka, ktorý je takto nútený akceptovať akékoľvek nadiktované podmienky veriteľa, ak chce vôbec dostať pôžičku resp. úver.

Nový úver za vysokú cenu je síce vnímaný zo strany klienta ako záchranný produkt, no v skutočnosti, ak je klient vo finančnej tiesni a berie úver, ide na jeho strane o prirodzený postup v zmysle „potrebujem, dávajú, a preto beriem“, tak zo strany dodávateľa ide o postup bez odbornej starostlivosti, ktorý civilistika zohľadňuje pri vyhodnocovaní vadnosti právneho úkonu. Veriteľ musí počítat s následkami pri podcenení bonity dlžníka resp. ako tomuto bolo v tomto prípade, kedy žalobca sa spolieha na pravdivosť údajov o výške mesačnej mzdy uvedených žiadateľom. I v tomto je potrebné vidieť podnikateľské riziko, ktoré si sám veriteľ na seba poskytovaním pôžičiek elektronicky na diaľku vlastne berie. Avšak uvedené nemožno presúvať na ťarchu daného klienta vo forme vysokého a absolútne neprimeraného úroku či tzv. odplaty.

Súd sa pri otázke zadefinovania tzv. odplaty zaoberal aj tým, že ak by aj odplata mala predstavovať len akýsi poplatok za spracovanie žiadosti o poskytnutie pôžičky, jedná sa o poplatok, ktorý nemá oporu v právnej úprave a už i zahraničná judikatúra (česká, nemecká a podobne) k otázke poplatku za spracovanie žiadosti o pôžičku zaujala svoje stanovisko, kedy tento poplatok odmietla priznať

veriteľovi, ktorý poskytovanie pôžičiek vykonáva v rámci svojej podnikateľskej činnosti a teda účtovanie akýchkoľvek administratívnych poplatkov, (medzi ktoré je nevyhnutné zahrnúť i poplatok za spracovanie žiadosti) nemožno podporiť v rámci súdneho rozhodnutia a tieto priznať. Žalobca ako veriteľ sa predsa sám rozhodol poskytovať pôžičky na takúto krátku dobu 31 dní a preto aj sám nesie riziko z takéhoto podnikania, naviac ak si je vedomý, že takúto pôžičku žiadajú ľudia väčšinou tak finančne a sociálne slabí, že akýkoľvek iný bankový subjekt im pôžičku neposkytne a teda im nič iné neostáva, len sa obrátiť na nebankový subjekt ako je žalobca a akceptovať všetky ním predložené podmienky.

Vzhľadom na túto argumentáciu súd považuje dohodnutie odplaty 31,11 € pri pôžičke 100 € na obdobie 31 dní za neprimerané, úžernícke, v rozpore s dobrými mravmi a teda v konečnom dôsledku za neplatné.

Ak by aj žalobca poukazoval na to, že so žalobcom neuzavrel spotrebiteľský úver a že je na daný prípad nepoužiteľná ani smernica Rady 87/102/EHS z 22.12.1986, z ktorej vychádzajú aj vyššie citované rozhodnutia slovenských a zahraničných súdov, k tomuto súd poznamenáva, že svoje rozhodnutie založil na absolútnej neplatnosti právneho úkonu pre rozpor s dobrými mravmi spočívajúci v úžere. Následne súd z tejto skutočnosti pri rozhodovaní o veci aj vychádzal a mal za to, že sumu 100 € je nutné posudzovať ako bezdôvodné obohatenie žalovanej vo vzťahu k žalobcovi, konkrétne ako plnenie z neplatného právneho úkonu, ktoré musí žalovaná žalobcovi vydať.

Súd posudzoval aj úrok z omeškania uplatnený žalobcom a z vyššie citovaného odôvodnenia tohto rozsudku mal za to, že žalobcovi je možno priznať úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne od 7.3.2014 až do zaplatenia, avšak len zo sumy 100 € s prihliadnutím na čiastkovú platbu žalovaného vo výške 65 € učenú dňa 1.7.2014. Súd posudzoval aj výšku požadovaného úroku z omeškania a mal za to, že táto je správne uplatnená, nakoľko ku dňu 7.3.2014 bola sadzba Európskej centrálnej banky vo výške 0,25 %, čo za použitia § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. predstavuje presne 5,25 % ročne.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi len sumu, ktorú mu reálne dlžil, t.j. 35 € s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 100 € od 7.3.2014 do 1.7.2014 a zo sumy 35 € od 2.7.2014 do zaplatenia, kedy súd prihliadol na čiastočnú platbu žalovaného. V prevyšujúcej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Podľa § 151 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko pomer jeho úspechu a neúspechu mu nezakladá právo na vznik trov konania (jeho úspech predstavuje iba 27 %, neúspech 73 %).

Vo väčšej miere úspešný žalovaný (pomer úspechu a neúspechu v jeho prospech 46 %) v konaní nežiadal priznať náhradu trov konania, keďže takýto výrok je viazaný na návrh účastníka konania, súd s poukazom na § 151 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku o trovách konania žalovaného ani nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd, v 3 písomných vyhotoveniach.

V zmysle § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, a akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

V zmysle § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.